

ABOLICIJA IN HUMANIZEM

Ob ugotovitvah brionskega plenuma je skoraj vsa javnost ostala brez besed. Nikakor nismo mogli razumeti, kaj je vodilo nekatere partijske in državne voditelje, da so izrabljali izkazano zaupanje in svojo avtoriteto. Če bolj nema pa je ostala javnost ob aboliciji Ranković-Stefanovićeve skupine. Nihče od nas ni pričeval in ne pričakuje najtežje kazni, vsi pa smo pričakovali zakonsko obsodbo njenega dela, saj so delikti te skupine grobe k.šili naša ustavna načela.

Mnenja o umestnosti in neumestnosti abolicije so deljena. Vsa ta mnenja lahko zajamemo v dve ugibanji: ali je abolicija res plod odpuščanja in humanosti (glede na grobe kršitve humanizma je to malo verjetno) ali pa so ostanke birokratskih teženj v našem socialističnem razvoju še tako močni, da je to edini izhod.

Na žalost sta obe verziji ugibanji. Kolikor bolj se to le ugibanja, toliko bolj se kaže potreba, da naši voditelji javno povedo svoje stališče.

Igor Uršič

PRIPIS UREDNIŠTVA: Če smo tovarišu Rankoviću odpustili vse grehe v imenu humanizma (in če so njegovi prekrški res tolikšni, kot se bili prikazani v javnosti), se sprašujemo: ali bomo v prihodnosti lahko sploh še komu sodili zaradi podobnih prekrškov??? Saj humanizem (resnični humanizem) velja za vse ljudi, ne le za velike "ribe"!

Na željo Kluba idrijskih študentov objavljamo njihovo resolucijo.

KLUB IDRIJSKIH ŠTUDENTOV

na svoji I.redni letni skupščini dne 26.XI.1966 sprejema

R E S O L U C I J O

Klub idrijskih študentov predstavlja združenje skupine občanov, ki stoji nasproti občini sicer v nekem specifičnem položaju, izviraajočem iz svoje konkretne življenjske situacije, vendar ostaja vseeno enakopravni član političnoteritorialne skupnosti - idrijske občine. Združuje nas tako naš življenjski položaj kot naše skupno delo, nenasladnje pa tudi živ interes za vse družbene procese, ki se razvijajo v naši občini. Kot bodoči visokoizobraženi kader, ki se bo prej ali slej strokovno in družbeno vključil v življenje občine, občutimo člani kluba potrebo po spremljanju družbenih dogajanj v občini, in hkrati tudi potrebo po možnosti za aktivno opredeljevanje v zvezi s temi dogajanjmi.

Ker se zaradi svojega položaja ne moremo kontinuirano opredeljevati in delovati znotraj obstoječe družbeno organizacijske strukture, smo si izbrali ustavno možnost opradeljevanja in delovanja kot skupina občanov, zainteresiranih za vsu konkretna vprašanja družbenega razvoja in v zvezi s tem delovanja in razvoja družbeno teritorialne skupnosti, ki ji pripadamo. V spekter naših družbenih odnosov in aktivnosti spada tako aktiven odnos do vseh problemov, ki so bistvenega pomena za vso občino, kakor tudi do teh, ki se postavljajo na relaciji med študentom in družbo, ali bolj rečeno: na relaciji med študentom in zanj zainteresirano družbeno skupnostjo. Z danostjo enakopravnega sodelovanja z družbeno političnimi telesi občine bi bila postavljena osnova za konkretno reševanje skupnih družbenih problemov, ki so del naše sedanje in bodoče stvarnosti. Čutimo dolžnost, da s svojega stališča ocenimo družbena dogajanja, katerih del smo, kot tudi zahtevamo, da bi bila naša stališča primerno upoštevana v okviru daljnjih potreb in možnosti.

Osnovni pogoj za uspešen študij je nedvomno materialni položaj študenta. Kljub mnogim zahtevam študentov in splošnim hotenjem vseh, ki pravilno vrednotijo visokošolski študij kot družbeno potrebno delo in zato čutijo potrebo, da se zagotovi vsem sposobnim mladim ljudem šolanje, organi naše družbene uprave tega niso uspeli urediti z zakonom. Tudi predlog novega zakona o štipendiranju ne zagotavlja sredstev, ampak samo predpisuje odnose med pogodbenima strankama (štipenditorjem in študentom) v primerih, ko so sredstva že zagotovljena.

Struktura študentov na ljubljanski univerzi zadnja leta vse bolj zaskrbljujoče kaže na razslojevanje naše družbe. Medtem ko je za študij sposobnih mnogo, pa ugotavljamo, da študira lahko samo tisti, ki ima denar. To dejstvo ne samo da ni v skladu z osnovnimi idejnimi principi naše družbe, ampak je najslabša osnova za kakršnokoli kadrovsko politiko. Materialna selekcija se v veliki meri izvrši že na prehodu iz osnovne na srednjo šolo. Ta problem v naši občini na srečo ni tako pereč. Očitno pa je, da veliko število absolventov gimnazije, ki izhajajo iz kmečkih in delavskih družin, nima materialne možnosti za nadaljevanje šolanja, ne glede na sposobnosti.

Študentje se ne moremo sprijazniti s stihijskim reševanjem tega vprašanja in ugotavljamo, da nam preostaja samo še možnost samostojnega iskanja rešitve tega problema. Študentje idrijske občine smo že pred letom dni sprožili akcijo za ustanovitev skupnega štipendijskega sklada v komuni. Izhodišča in argumenti za to zamisel so znani, vendar navajamo še enkrat osnovne motive.

Sklad naj bi:

- zagotovil enoten in demokratičen način razdeljevanja štipendij na področju komune po načelu - sposobni naj študirajo

- odpravil razlike med višinami štipendij, ki so zdaj med posameznimi gospodarskimi organizacijami velike, in ki še zdaleč niso samo izraz različnih materialnih možnosti štipenditorjev, ampak predvsem kažejo na odnose posameznih štipenditorjev do kadrovanja; s tem bi lahko vsem študentom, ki so kot bodoči strokovnjaki v komuni potrebni, zagotovili ustrezne materialne pogoje za študij

- omogočil štipendiranje kadrov za neproduktivne dejavnosti (šolstvo, socialne službe)

- omogočil štipendiranje talentov
- spodbudil in pospešil načrtno kadrovske politiko v občini.

Ugotavljamo, da ta akcija ni uspela predvsem zato, ker nismo imeli konkretnega predloga, kako naj bi se sredstva zbirala. Študentje takega predloga ne moremo pripraviti, ker nam to študijske obveznosti ne dopuščajo in ker premalo poznamo ekonomske mehanizme v občini.

Našo pobudo so družbeno politične organizacije le formalno podprle, občinski organi pa so storili prvi korak. Delovne organizacije ideje niso v celoti zavračale. Pogoji za nadaljnje razpravljanje pa bi bil konkretno izdelan načrt.

Študentje idrijske občine zahtevamo od občinske skupščine, da skupno z našimi predstavniki strokovno prouči možnosti za ustanovitev skupnega štipendijskega sklada in izdelava dokončen predlog. Ta naj se pošlje v proučitev samoupravnim organom vseh delovnih organizacij v občini, ki že štipendirajo ali pa nameravajo štipendirati študente na visokošolskih zavodih. Kasneje naj se organizira posvet predstavnikov delovnih organizacij in študentov, na katerem naj bi se ta predlog sprejel ali pa zavrnil z ustreznimi utemeljitvami. Prav tako pa pričakujemo, da bodo to akcijo aktivno podprle vse družbeno politične organizacije v občini.

Že dalj časa kritično (deklarativno načelo-praksa) zasledujemo družbenopolitične in gospodarske premike v našem širšem družbenem kot tudi v občinskem merilu. Naša stališča o splošnem jugoslovanskem političnem kakor tudi gospodarskem stanju smo obrazložili že letos v aprilu članoma CK ZKS, kasneje pa tudi občinskemu komiteju ZKS.

Dejavnost v občini smo usmerili najprej na razčiščevanje odnosov med klubom in družbenopolitičnimi organizacijami. Rezultat tega je, da ima Klub idrijskih študentov svojega predstavnika v odboru SZDL in v komisiji za idejna vprašanja pri občinskem komiteju ZKS. Kasneje smo mnogo razpravljali o nekaterih konkretnih političnih, gospodarskih in kulturnih problemih v občini.

Na več sestankih na občinskem komiteju ZKS in SZDL smo opozarjali na neurejene razmere v nekaterih podjetjih (n.pr. komunalno podjetje, tovarna 22. julij):

- vodilna delovna mesta so zasedena z ljudmi z neustrezno izobrazbo
- sistematizacija delovnih mest je neprimerna potrebam
- organizacija dela je slaba
- osebna odgovornost ni postavljena.

Prav tako smo na teh sestankih razmišljali o razmerah na drugih področjih družbenega razvoja (kultura, šolstvo, o nezaposlenosti, o delu kluba mladih) in spodbujali k intenzivnejšemu iskanju rešitev. Predlagali smo, naj SZDL z akcijo med občani doseže drugačno delitev občinskih proračunskih sredstev in tako s tem dodeli nekaterim zapostavljenim dejavnostim (kultura, mladinska organizacija) večja sredstva.

Na volitvah novega predsednika občinskega odbora SZDL je naš predstavnik glasoval proti. Kasneje so nekateri člani odbora osebno podrobno obrazložili stališča kluba o postopku volitev.

Že dalj časa ugotavljamo splošno apolitizacijo občanov,

nedelavnost in nemoč ter pomanjkanje samoiniciative družbenopolitičnih organizacij (predvsem nekaterih komisij) ter zaskrbljujoče stanje družbene zavesti na vasi. Glede na take ugotovitve smo se že pred prvim majem dogovorili z občinskim komitejem ZKS, da napravi analizo o političnem stanju v občini, kajti prepričani smo, da je le na podlagi objektivnih in strokovnih analiz možno iskati rešitve. Do danes analize še nismo dobili. Zdi se nam, da je ta naša zahteva po četrtem plenumu še bolj utemeljena.

Zahtevamo, da se pristopi k strokovni in objektivni analizi političnega in družbenega stanja v Idriji.

Študentje idrijske občine zahtevamo, da družbenopolitične organizacije v občini z večjo mero prizadevnosti iščejo take oblike aktivnega združevanja občanov, ki bodo omogočale in stimulirale sproščeno izražanje mnenj, stališč in opredeljevanj do vseh živih problemov, ki tarejo našo družbo.

Kulturno življenje v idrijski občini je v sklopu občne slovenske tovrstne problematike relativno enako slovenskemu povprečju malega mesta. To povprečje je nizko. Ugotavljamo, da je kulturno življenje v Idriji v glavnem omejeno na gostovanja različnih umetniških skupin. Ta gostovanja so sicer hvale vredna, združena pa so z velikimi finančnimi izdatki in zato v okviru majhnih možnosti redka. Tvorina kulturna dejavnost je zaobsežena le z godbo na pihala, ki jo finančno podpira sindikat RŽS, kulturno skupino KAPLJE, ki se samofinancirajo, ter filmskim amaterskim klubom. Omembe vredna je tudi samorastniška zagrizenost nekaterih vaških ljubiteljev kulture, ki še vztrajajo na trhljih deskah vaških odrov. Občudovanja so vredni!

Številna kulturna vprašanja pa se rešujejo stihijsko (repertoarna filmska politika, načini udejstvovanj preostalih vaških prosvetnih društev, načrtno spremljanje kulturnih potreb našega prebivalstva itd.) Te ugotovitve se v ničemer ne dotikajo tistih, ki iz iskrenega ljubiteljstva na kulturnem področju še delajo. Idrijski študentje jih občudujemo in se jim zahvaljujemo.

S prizadetostjo ugotavljamo, da je letošnji občinski proračun namenil celotni kulturni dejavnosti v občini Idrija (razen knjižnici) baje le 30.000 N.din. Mnenja smo, da taka vsota še zdaleč ne more zadostiti kulturnim potrebam naših občanov, predvsem pa naše mladine.

Ugotavljamo, da se naša vaška in mestna mladina v precejšnjem številu zateka v krčme, kjer popiva in se izživlja v nekulturni zabavi, kar kvarno vpliva na razvoj mlade osebnosti, še bolj pa na kulturni nivo družbe. Mladina, ki postopa po gostilnah in je onstran vsakršnega lastnega kulturnega bivanja, nikdar ne bo sposobna nadaljevati bogate kulturne amaterske dediščine prebivalcev naših naselij, oz. taka mladina nikdar ne bo sposobna prevzeti nikakih samoupravljavskih dolžnosti, še manj pa v tej vlogi odgovorno deliti sredstva kulturi. Menimo, da je kultura poglavitni način pri preprečevanju omenjenih anomalij posameznika in družbe. Vprašujemo pa se, če se tega zavedajo tudi ljudje, ki sredstva kulturi delijo, naj bo to na občini, rudniku ali kjerkoli. Doslej tega niso dokazali. Zahtevamo, da občinska skupščina,

družbene organizacije, odgovorni činitelji pri vseh podjetjih sprejmejo na znanje naše ugotovitve ter jih z vso odgovornostjo proučijo in rešijo po svojih možnostih, ki niso do kraja izkoriščene.

Pripomba uredništva: Sredstva za kulturno dejavnost v občini ne grede iz občinskega proračuna, ampak iz sklada za društvene dejavnosti. - Razumljivo je, da resolucije nismo imeli pravice spreminjati niti v vsebinskem niti v stilističnem pogledu.

K e r e s n i e p i g r a m i

SLOVENSKA POSKOČNICA

Vlada je padla,
vlade več ni,
zdravstvo pa dalje
trebuh boli.

Jof

"REGIJE"

"Jaz sem Netranjc",
Idrc poje,
Idrijca pa
gre po svoje.

Jof

IZ DOMAČIH LOGOV

Kudnik ima žep nabit,
a kultura prazno P...!

Jof

CIAKIN ZLOGOV

Slovene Slovenca grabi,
ker Črnogorec zabi.

Top

KOVOLETVA VOŠČILNICA

Zabločena v gospodarstvu
še en smehljaj:
prosveti čimranj boleč
predzadnji izdihljaj!

Jof

OB DVEH ABOLICIJAH

S tem, ko je ni Marko skupil,
Milovana je odkupil.

Jof

Tudi v Spodnji Idriji je v šoli
obdaroval otroke DEDEK KRAZ